

PRESUDA SUDA

12. srpnja 1990.(*)

„Socijalna sigurnost – Dodatni doplatak iz Fonds national de solidarité – Prenosivost nedoprinosnih davanja”

U predmetu C-236/88,

Komisija Europskih zajednica, koju zastupaju Karen Banks i Sean van Raepenbusch, članovi pravne službe, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u uredu Georgiosa Kremlisa, člana pravne službe, Centre Wagner, Kirchberg,

tužitelj,

protiv

Francuske Republike, koju zastupaju Edwiga Belliard, zamjenica direktora Odjela za gospodarsko pravo u Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenta, i Claude Chavance, glavni administrator u Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu zamjenika agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u sjedištu veleposlanstva Francuske, 9 boulevard du Prince-Henri,

tuženika,

povodom tužbe radi utvrđivanja da je, odbijanjem dodjele ili daljnje dodjele dodatnog doplatka iz Fonds national de solidarité (Nacionalni fond solidarnosti, Francuska) korisnicima francuske invalidske, starosne ili obiteljske mirovine koji borave u drugoj državi članici Zajednice ili prenesu svoje boravište u drugu državu članicu Zajednice, Francuska Republika povrijedila obveze iz članaka od 48. do 51. Ugovora o EEZ-u i članka 10. Uredbe (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 5., str. 7.) (koja je konsolidirana Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2001/83 od 2. lipnja 1983., SL 230, str. 6.),

SUD,

u sastavu: F. A. Schockweiler, predsjednik vijeća, u funkciji predsjednika, M. Zuleeg, predsjednik vijeća, G. F. Mancini, T. F. O’Higgins, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse i P. J. G. Kapteyn, suci,

nezavisni odvjetnik: W. Van Gerven,

tajnik: H. A. Ruehl, glavni administrator,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu i saslušavši usmena očitovanja stranaka na raspravi održanoj 8. svibnja 1990.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 12. lipnja 1990.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjevom podnesenim tajništvu Suda 17. kolovoza 1988. Komisija je na temelju članka 169. Ugovora o EEZ-u podnijela tužbu radi utvrđivanja da je, odbijanjem dodjele ili daljnje dodjele dodatnog doplatka iz Nacionalnog fonda solidarnosti korisnicima francuske invalidske, starosne ili obiteljske mirovine koji borave u drugoj državi članici Zajednice ili prenesu svoje boravište u drugu državu članicu Zajednice, Francuska Republika povrijedila obveze iz članaka od 48. do 51. Ugovora o EEZ-u i članka 10. Uredbe (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 5., str. 7.) (koja je konsolidirana Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2001/83 od 2. lipnja 1983., SL 230, str. 6.).
- 2 Iz spisa proizlazi da dodatni doplatka dodjeljuje Nacionalni fond solidarnosti, koji je osnovan 1956. radi promicanja opće politike zaštite starijih osoba, uključujući osobito osobe koje u skladu sa zakonodavnim odredbama ili propisima primaju davanja za slučaj starosti ili invalidska davanja i koje nemaju dovoljno sredstava.
- 3 Uvjeti dodjele doplatka, koji su prije bili utvrđeni člancima od L 684. do 711. Code de la sécurité sociale (Zakonik o socijalnoj sigurnosti, u daljnjem tekstu: CSS), sada su utvrđeni člancima od L 815-1. do 815-11. tog zakonika. Dodatni doplatka financira se iz poreza i dodjeljuje se neovisno o tome je li korisnik umirovljeni zaposleni ili samozaposleni radnik. Davanje se isplaćuje kao dopuna sredstvima bilo koje vrste, uključujući doprinosna davanja, kako bi se postigla osnovna minimalna razina s obzirom na troškove života u Francuskoj. Člankom L 815-11. CSS-a predviđeno je da isplata dodatnog doplatka prestaje ako korisnik svoje boravište prenese izvan državnog područja Francuske Republike.
- 4 Člankom 4. stavkom 1. Uredbe br. 1408/71 predviđeno je da se Uredba primjenjuje na cjelokupno zakonodavstvo koje se odnosi na grane socijalne sigurnosti, uključujući, među ostalim, invalidska davanja i davanja za slučaj starosti. Člankom 10. stavkom 1. Uredbe br. 1408/71 predviđeno je da davanja i doplatci „ostvareni” na temelju zakonodavstva jedne ili više država članice ne podliježu smanjenju zbog činjenice da korisnik boravi na državnom području druge države članice različitoj od one u kojoj se nalazi ustanova nadležna za plaćanje.
- 5 Dopisom od 12. veljače 1979. Komisija je od francuske vlade zatražila da francuske odredbe uskladi s pravom Zajednice kako bi se osiguralo da, u skladu s presudom Suda od 9. listopada 1974., BIASON (24/74, Zb., str. 999.), korisnici francuske invalidske

mirovine koji ostvaruju pravo na dodatni doplatak koji isplaćuje Nacionalni fond solidarnosti nastave primati taj doplatak nakon prijenosa svojeg boravišta na državno područje druge države članice. Dopisima od 15. lipnja i 9. kolovoza 1979. francuska tijela obavijestila su Komisiju da su detaljno ispitala nastali problem, ali da nisu mogla ukloniti prepreke isplati spornog davanja izvan francuskog državnog područja.

- 6 Komisija je 24. srpnja 1980. u skladu s člankom 169. Ugovora izdala obrazloženo mišljenje i od francuske vlade zatražila da u roku od mjesec dana postupi u skladu s njime. Komisija je 29. travnja 1981. odlučila obustaviti postupak koji je pokrenula u skladu s člankom 169. Dana 8. kolovoza 1985. dostavila je Vijeću Prijedlog uredbe o izmjeni Uredbe br. 1408/71 (COM(85) 396 final, SL C 240, str. 6.). Cilj tog prijedloga, čijim bi se donošenjem prekinula povreda obveze koja je predmet prigovora, bio je, prvo, izričito uključiti nedoprinosna socijalna davanja isplaćena u novcu među davanja obuhvaćena Uredbom br. 1408/71 i, drugo, ograničiti dodjelu takvih davanja koja su ostvarena u skladu sa zakonodavstvom jedne države članice isključivo na osobe koje borave na državnom području te države. Međutim, s obzirom na to da u pregovorima s Vijećem nije ostvaren napredak, Komisija je odlučila poništiti svoju odluku o obustavi postupka u skladu s člankom 169. Ugovora i podnijeti ovu tužbu.
- 7 Za potpuniji prikaz činjeničnog stanja predmeta, tijeka postupka te tužbenih razloga i argumenata stranaka upućuje se na izvještaj za raspravu. Ti dijelovi spisa u nastavku se navode samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje presude Suda.
- 8 Iz spisa proizlazi da Komisija, iako traži da se utvrdi da je Francuska povrijedila obveze iz članaka od 48. do 51. Ugovora i članka 10. Uredbe br. 1408/71, svoje argumente temelji samo na povredi odredaba članka 10. koju je počinila ta država. Stoga osnovanost predmetne tužbe zbog povrede obveza valja ocijeniti samo s obzirom na te odredbe.
- 9 Komisija tvrdi da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, kako je osobito utvrđeno u presudi od 24. veljače 1987., Giletti i dr. (379/85 do 381/85 i 93/86, Zb., str. 955.), odbijanje dodjele ili daljnje dodjele doplatka kao što je onaj o kojem je riječ u ovom slučaju korisnicima koji borave u drugoj državi članici ili prenesu svoje boravište u drugu državu članicu, povreda članka 10. stavka 1. Uredbe br. 1408/71.
- 10 U tom pogledu valja podsjetiti da je u gore navedenoj presudi od 24. veljače 1987., Giletti i dr., koja je donesena kao odgovor na niz prethodnih pitanja koja je u vezi s istim doplatkom uputio francuski Cour de cassation (Kasacijski sud), Sud smatrao da zakonodavstvo kao što je ono kojem je riječ, u mjeri u kojoj se njime dodjeljuje pravo na dodatna davanja kojima se povećava iznos mirovina isplaćenih u okviru socijalne sigurnosti, neovisno o ocjeni pojedinačnih potreba ili okolnosti koja je karakteristična za pomoć, pripada sustavu socijalne sigurnosti u smislu Uredbe br. 1408/71.
- 11 U istoj je presudi Sud utvrdio da članak 10. Uredbe br. 1408/71 valja tumačiti u smislu da se osobi ne može onemogućiti ostvarivanje ili zadržavanje prava na davanja, mirovine i doplatke iz te odredbe samo zato što ne boravi na državnom području države članice u kojoj se nalazi ustanova nadležna za plaćanje.
- 12 Francuska vlada tvrdi da se predmetni dodatni doplatak dodjeljuje uzimajući u obzir posebno gospodarsko i socijalno okruženje jer je njegov cilj zajamčiti egzistencijalni

minimum u Francuskoj. Stoga plaćanje tog doplatka u drugoj državi članici više ne ispunjava istu namjenu i stoga prestaje služiti svrsi.

- 13 Ta se argumentacija ne može prihvatiti. Ako je dodatno davanje, kao što je ono kojem je riječ u ovom slučaju, obuhvaćeno sustavom socijalne sigurnosti u smislu Uredbe br. 1408/71, činjenica da je plaćanje tog davanja povezano s određenim gospodarskim i socijalnim okruženjem ne može, u skladu trenutačnim pravom Zajednice, biti opravdanje za njegovo razlikovanje od mirovine kojoj je ono automatska dopuna.
- 14 Iz navedenoga proizlazi da uvjetovanje plaćanja predmetnog dodatnog doplatka boravištem na francuskom državnom području nije spojivo s člankom 10. stavkom 1. Uredbe br. 1408/71.
- 15 Francuska vlada nadalje tvrdi da izvoz dodatnog doplatka koji isplaćuje Nacionalni fond solidarnosti, kao i nedoprinosnih davanja koja se dodjeljuju u drugim državama članicama, dovodi do ozbiljnih problema upravljanja, koordinacije i merituma, koji se mogu riješiti samo propisom Zajednice. Zbog toga je Komisija dostavila gore navedeni Prijedlog uredbe od 8. kolovoza 1985.
- 16 Međutim, u nedostatku posebnih pravila koja se primjenjuju na predmetna nedoprinosna davanja rješenje problema koja je istaknula francuska vlada valja pronaći u postojećim odredbama uredaba kako ih tumači Sud.
- 17 Iako je točno da primjena tih odredaba može dovesti do praktičnih poteškoća, tom se okolnošću, kao što je Sud već istaknuo u presudi od 28. svibnja 1974., Callemeyn, t. 12. (187/73, Zb., str. 553.), ne smiju dovesti u pitanje prava koja pojedinci uživaju na temelju načela socijalnog zakonodavstva Zajednice. Osim toga, valja istaknuti da se praktični problemi uvijek mogu uputiti Administrativnoj komisiji za socijalnu sigurnost radnika migranata, koja je posebno u tu svrhu uspostavljena člankom 81. točkom (d) Uredbe br. 1408/71.
- 18 Iz navedenoga proizlazi da poteškoće na koje se poziva francuska vlada nisu takve da opravdavaju nepoštovanje obveza koje joj pripadaju na temelju prava Zajednice.
- 19 U pogledu upućivanja francuske vlade na Prijedlog Komisije od 8. kolovoza 1985., valja naglasiti da se okolnošću da je Vijeću dostavljen prijedlog kojim bi se mogla prekinuti povreda obveza državu članicu koja je odgovorna za tu povredu ne može osloboditi od njezine obveze poštovanja važećih odredaba prava Zajednice.
- 20 Stoga valja utvrditi da je odbijanjem dodjele ili daljnje dodjele dodatnog doplatka Nacionalnog fonda solidarnosti korisnicima francuske invalidske, starosne ili obiteljske mirovine koji borave u drugoj državi članici Zajednice ili prenesu svoje boravište u drugu državu članicu Zajednice, Francuska Republika povrijedila obveze iz članka 10. Uredbe br. 1408/71.

Troškovi

- 21 Sukladno članku 69. stavku 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove. Budući da Francuska Republika nije uspjela u svojem tužbenom zahtjevu, treba joj se naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenoga, SUD, proglašava i presuđuje:

- 1. Odbijanjem dodjele ili daljnje dodjele dodatnog doplatka Nacionalnog fonda solidarnosti korisnicima francuske invalidske, starosne ili obiteljske mirovine koji borave u drugoj državi članici Zajednice ili prenesu svoje boravište u drugu državu članicu Zajednice, Francuska Republika povrijedila je obveze iz članka 10. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice.**
- 2. Francuskoj Republici nalaže se snošenje troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg u 12. srpnja 1990.

[Potpisi]

* Jezik postupka: francuski